

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

CAtalogus sancto//rum [et] gestor[um] eor[um]

Petrus <de Natalibus>

Lugduni, 1508

Prologus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70797)

Prologus

In christi nomine Amen. Incipit prologus totius operis Catalogi scriptorum et gestorum eorum ex diversis et multis voluminibus collecti editi a reverendissimo in christo patre domino Petro de natalibus de Venetijs dei gratia episcopo Equilino.

Procreata sapientia summi verbi ex substantia patris ante secula eternaliter generata secundum ordinatissimam sui dispositionem: ex substantia matris in seculo temporallyter humanata: volens omnes homines salvos fieri: ut electas sanctorum animas vocaret ad artem et ad summe mensura civitatis: edificavit sibi domum ecclesie sacrosancte sepre excelsis columnis fundatam septem plerumque fundamentis: videlicet septiformis gratie stabilitate: muris et munitissimis: et turribus altissimis circumseptas: non quidem sculptis lapidibus: aut manufactis lateribus erectis: sed scriptorum meritis inuisibiliter fabricatis: inchoatam equidem vite peritis decursu: in qua ipsam peregrinari voluit et cum martha sollicitate ministrare: postquam se destinatum numero future vite successu: in quo in electis dei singulis iam stolis amictis: rursumque resumptis corporibus duplicibus vestitum triumphaturam sperat: et cum maria sedule orationi vacare. In cuius ne pe celestis structura palatii quasi tot inserunt lapides: quot beatorum merita cumulata: cuius ecclesie caput scriptis describit: spiritus eorum: unum efficiunt instar membrorum copagis diversa officia ministrantium fideles: quos cuncti in unitate fidelium omniumque diversis ex nationibus congregati. Ita quod ut ipso capite per membra singula vitale spiritum influente sic innitit conerant: ut alter alteri officio egeat: dum scriptis leges adimplere: alter alteri onera supportando. Et sicut vivatores cura sollicita currens in stadio: quatenus brachium apprehendat: comprehensorum peribus iuvare desiderat: sic et triumphantium gloriosa sublimitas deum deivisione beati in celis: militantium celebritate deuota venerari letat in terris. Ac per hoc quod virtutes amant: illi iam adepti per hos operari obtineri: hi vero obtinendum per illos sperant ad ipsi. Euenit itaque deuotioni fidelium scriptorum certamina diligenter recolare: quatenus eorum exemplis atque suffragiis sic dirigamur in via: ut eorum consortio sociemur in patria. Quis autem mortalium intellet? finiti sanctorum numerum infinitum deprehendere valeat: Quis enim stellas dinumerare queat: nisi solus ille qui stellas elaudit sub signaculo: qui et numerat multitudinem stellarum: et omnibus eis nota vocat. Si enim abrahe a deo primo possibilis suadet: inspice celum et numera stellas: si potes: et addidit: sic erit et semine tuum: quod certe non de filiis abrahe ex voluptate carnis et hominis semine propagatis: sed de filiis ecclesie ex dei bonitate et spiritus adoptione generandis dabitur in-

tellegi: dum soli eterne sapientie stellarum numero fitas notanda seruat: humane cognitioni scriptorum infinitas cognoscenda precludit. Quod enim vel facile curiosus quisque creator: etiam omni si facultas adsit: qui a mundi exordio conscripta sunt rimatoz voluminum: scriptorum gesta: vitas: passionis: et nota colligere audeat: cum ex martylogio beati hieronymi chronographorum cunctorum scrutatoris solliciti: certo et unico die anni decimo scilicet kalendas martij apud tyrum ciuitate beatorum martyrum quorum numerum solus dei scientia colligit per christo passorum festum pringere legat: et in eiusdem prefatione libelli que chromatio et heliodoro episcopis dirigit: eundem doctorem astruente audiat: nullum dierum per totum anni circulum perstrare: in quo plus quam octingentorum vel nogetorum militum martyrum in diuersis mundi partibus occisorum aniuersarium non occurrat. Ultra quos etiam scriptorum veteris testamenti patrum et prophetarum nouique pariter apostolorum discipulorum: doctorum professorum anachoritarum et sanctarum virginum ordines super addit: qui plures martyrum extitisse creduntur: infinite martyrum infinitate excellunt. Porro et ubi scriptorum omnium gesta a maioribus descripta fuissent: quod nec asserere quis presumit: ea tamen videre: nec ipsi ad legendum sufficeret: nec studium sualiceret. Et si igitur scriptorum infinitate numerare vel notare non liceat: de multis vel paucissima breuiter exarare sufficiat: ceterorum ignotoz numero diuine nationi relicto exemplo peritoy: qui de astroz scientia philo sophari sunt. potissime autem famosissimi illius astrologi prolometi: qui ex omni celoz ambitu per septem planetas centum et quinquaginta septem astris modo sibi nota: eorumque proprietates et motus descripta dimisit. Ad quorum instar doctores experimij et sacrorum voluminum hystorographi ex infinito scriptorum numero summam triguam militantem ecclesie notam decerpentes collegerunt et veneranda in eorum opusculis posteris reliquerunt: per hoc arbitratos (ut pie credidit) sic in paucorum notorum modicitate ceterorum ignotoz infinitate a fidelibus colligant: sicut eterna sunt in patria charitate iuncti: ubi gloria singulorum est gloria cunctorum: et gloria cunctorum est gloria singulorum. Ex quibus post diuine pagine veteris et noui testamenti elogium a scriptis patribus diuino flante spiritu diuersis voluminibus compilare: in qua nonnulla sanctorum christi humanitate prece dentium et primitiue ecclesie fundatorum acta conscripta sunt. Que Petrus comesor hystorie scholastice ope elegantius declarauit. Prior et posterior ille cubebus cesariensis ecclesiastice hystorie volumine: a capite ecclesie christo initiatum et usque ad sua tempora chronica prendens omnem pene martyrum cunctarum primarum hystorias texuit et passionis et certamina luculenti studio digessit. Cuius opus rufinus adiciens his perhyter de greco transferens in latinum: et nonnulla sanctorum acta intermiscens ac subsequens adiciens typis priuando praxit. Inde quoque hieronymus pnomnatis episcopis martylogium omnium quos utcumque inuenire potuit pro christo

Diuisio operis fm tempora.

passioꝝ vsq; ad sua rpa copiose dicitur. Eundē quoq; libellū vsuarius & adō chronographi in signis: p̄fessoz festiuitates: q̄ in p̄missua eccle sia nūme colebant addētes celebratib; mar tyriū ampliatū. Leterū & hīs excep̄tis alijs plu rimiq; fuerūt legēdaz sanctorū scriptores illu stres. v̄pore Ambrosius & Augustin' doctores egregij in plurib; eoz voluminibus et libellis. Gregori' in libro dialogoz. Hieronym' in v̄tris patrū: & in lib. de v̄tris illustrib;. Benadus in eiusdē nois intitulo libello. Beda p̄sbyter in gestis angloꝝ. Gregori' turonēsis in gestis frā coz. Iheracides in libro de paradiso. Odo vic nensis archieps. Hugo de sc̄dvictore. Bellinā dno & Sigibert' ac Guilelm' antiochodensis. Necnō frater Bartholome' in chroncis suis. Cassiodor' insup in hystoria tripartita quas de greco trāstulit in latinū. Frater vincēt' in spe culo hystorici. Et frater martin' in sua chroni ca martiniana: aliq; mlti: quozū r̄si opuscula le gunf: noia subscēnt. Deniq; frater iacob' de vo ragine ordinis p̄dicatoꝝ venerabilis archieps sanuēsis sanctorū gesta quoz solētia ab ecclesia recolunt: & i calendarijs ascribunt: generaliter collegit: et cōpendio breuitauit. Nouissim' oim frater Petrus calo venet' eiusdē ordis: sc̄toꝝ multoz quoz vitas passiones & noia v̄nd ecclīz sumere valuit grādi volumine & diffuso ope di larauit: qd̄ et p̄licitate nedū cōmēdare memo rie: sed nec inrēte q̄s legere poterit: nisi lōgeni tare r̄p̄is & assiduitate lectiois. ¶ Hec igit arē dēs ego petr' de venetijs equilin' eps inter sa cerdotes minim' & eccleie p̄latos indign' sc̄dū ex̄ignitate eccleie notā ex̄ p̄notatis oibus codi cibus & voluminib;: necnon ex alijs plurib; dis uersarū eccleiarū antiq̄s libris: & passionarijs: quoscūq; inire potui: nō sine mltis laborib; crebriq; vigilijs studiosi' recolletā: & p̄ cōse quens ceteroz beatoꝝ nobis ignotoꝝ infinitā multitudinē breui opusculo: cupiēs vt de' an nuerit honore: q̄ten' eoz meritis post agonē coronā excipitā: & ne talentū mihi q̄liscūq; gra tie creditū terre suffodiā: quinimo dno & si non quātriplatū: vel saltē restitūā duplicatū: ad v̄ri litatē filioꝝ militāris eccleie: sc̄toꝝ oim noui ac veteris testamētī noia: gesta: vitas: passioes: & t̄lūphos cōpēdioso stilo subfātialit' recolletā illustriū v̄troꝝ fretus auctē sanctorūq; oim ca pitis iesu xpi & beate ipsius genitricis Marie duodecim aploꝝ arc̄s cūctoꝝ supnoꝝ ciuitū con fessus patrociniō: p̄sentī catalogo curauit retere re & breuissima oione narrare. Studiosum le ctore: gr̄as agens deo totū attribuat. S̄i s̄o in cōposita aspexerit: hūane fragilitati ascribat: qd̄ si dubia aut forte min' credibilia lectitane rit: aucti eoz a d̄b; inmp̄ta sunt fide adhibeat. Si libell' nē nulla referat nouo edita: nisi que sola noui magnis ab auctoribus complata.

Diuisio totius operis: per tempora & uolutionis anni.

¶ Noniam autē tam sacre pagine q̄ sanctorū testimonio xpi dñi & sanctorū eccleie v̄nio hūano matrimonio cōparat: ip̄a veritate in parabolis attestante. Quod simile factū est regnū ceioꝝ hōi regi q̄ fecit nuptias filio suo: qd̄ de verbi dēte nostre hūanitas cō mētio doctores exponūt: merito ad instar temporalis nuptiarū in agni nuptijs quinq; cōcur rere manifestū est: videlicet ip̄ius matrimonij p̄tractatio: cōsensus mutui pollicitatō: sp̄ōe per anulū subaratio: eiusdēq; a sponso solēnis transductio: & per carnalē copulā matrimonij cōsumatio: ex qua sequit' & fertū: qd̄ est liberoz p̄pagatio. Hec est oia in v̄tri et mulieris con nubio cōuenire nullū ambigū eē potest. Terti' igit v̄tre hūane decursus a mūdi exordio vsq; ad finē in quinq; partes diuidit: in q̄b; p̄missa quinq; in diuino cōiugio cōcurrentia liquidō colligere possum' : q̄ oia sc̄rā mater eccleia per anni circulū in quinq; ei' diuisionib; reprēsentat. ¶ Prīmū ergo tempus in quo facta fuit agni nuptiaz p̄tractatio: fuit ab adā vsq; ad aduētū xpi: in quo more hūani cōubernij tractat' plurimiq; matrimoniales p̄cesserunt: ip̄ius sc̄z verbi & ecclesie v̄nionis: quoz tractatū & collo quitoꝝ hincinde habitozū mediatoroz fuerunt patres & p̄phete veteris testamētī: incarnatio nē xpi nedū stendā suminis affectib; peroptā res: sed etiā affuturā assiduis oraculis p̄phē tantes. Hoc aut r̄ps presentat ab aduētus principio vsq; ad natiuitatē dñi: in personā pa trū & p̄phetarū ip̄is diebus x̄p̄muenturū flag rans: & quodāmodo vaticinās. Et q̄ tractatus h̄dē cōnubiales quadriformiter p̄cesserūt: sc̄z per legis naturalis inspirationē ad adā vsq; ad abrahā. Per idētrā p̄tib; circūcisionē: ab abrahā vsq; ad moysen. Per collatā legis scripte impositionē a moyses vsq; ad dauid. Et inspiratā p̄pheticā prestationē a dauid vsq; ad ip̄m x̄pm. Que quidē quattuor fuerūt quasi mutui p̄ me diatores sp̄ōi & sponse tractat' & collocutōes diuini cōiugij p̄cedētes: nō ab re r̄ps distict aduētus in quattuor: diuidit septimanas. Quā rū p̄ima denotat legis naturalis aspirationē: v̄n in dominicali eplā mādata naturalis legis continē que sunt honeste viuere: p̄ximū nō ledere: d̄z est ibi: induamur arma lucis: sic vt in die honeste ambulem: non in cōmestationib; bus & ebrietatib;: nō in cubilib; & ipudicitijs: qd̄ est honeste viuere: nō in cōtentione & emula tione: qd̄ est p̄ximū non offendere. ¶ Secūda designat in dictā patrib; circūcisionē: v̄n & in eplā pauli' exclamar dicens: dico em̄ x̄pm testu ministri fuisse circūcisionis ad euacuādas pro missioes patrū. ¶ Tertia figurat legis scripte

Diuisio operis sui tempora

collatione vni et in epla paulus in psona moysi
legislatoris et mistri dicit: sic vos existituer ho
vr mistros xpi dispensatores ministerioy dei.
Quarta representat prophetie attestacione: vni
de apostolis in epistola: persona induens p
phetarū xpm venturū et pphicū asseuerat di
cens: gaudete in domino semp: iterū dico gau
dere: dñs emi prope est. Secundus tempus: in
quo facta est verbi et hois inuolūtiū obli
gatio et stipulatio: fuit a xpi incarnatione vsq
ad ei⁹ baptisimū: in quo tempore verbi caro fa
ctum est: et habitauit in nobis: et per incremēta
puerilia educat⁹ apparuit quasi vni⁹ ex nobis.
Hoc no xps representat ecclesia a xpi natiuitate
vsq ad septuagesimā: qñ videlz incarnati verbi
ortus et act⁹ infantie recolunt: qd etiā tempus in
tres subdiuisum est decedens. Nā qz fili⁹ dei
descēdit ad hoies principaliter p salute pecn
liaris ppli iudeorū. Primo agit de matrimo
nio inter dei verbū: et hebreorū populū contra
crato: a festo videlz natiuitatis in qua ipse mū
do ei⁹ cōfessim et primoremus pastorib⁹ iude
is per angelos reuelat⁹: et ab eis vti notissimis
visitat⁹ vsq ad epiphaniā. Secdo agit de co
dem cōmercio inter idē verbi et gētiliū populū
approbato: a festo scz epiphaniā in qua magis
premitie gentiū filius dei nat⁹ stella appare
re nūciat⁹: et ab eis dē oblatiū munerib⁹ adoratur:
vsq ad ipsū octauā epiphaniē. Tertio agit
de vtroqz populo in vni ouile per idē cōiugū
coplaro: ab octaua epiphaniē vsq ad septuage
simā. Tūc em pauli leguntur epistole: in quib⁹ et
porissime in epistola ad romanos. Christū deū
ne dñi iudeorū imo et gentiū apostol⁹ affirmat:
et p vtriusqz plebis salute aduenisse euidētius
pbat. Tertio ho xps: in quo facta est dei spō
se eccleie p anulū subaratio fuit a xpi baptisima
te vsq ad resurrectionē: in quo xps eā vni regi
nam et sponsam illustrissimā triplici aureo an
ulo triū gemarū inēparabilū desponsauit: scz
anulo saphiri coloris celestis fidei: videlz sup
ne eidē eccleie p triseniū predicādo. Anulo sma
ragdi hoc est virentis spci p eadē se qdragena
penitentia affligēdo. Et anulo carbūculi: igni
re videlz charitatis p eadē morē acerrimā pa
rtendo: eāqz suo pioso sanguine redimēdo: hoc
autē xps ecclesia representat: a septuagesima vsq
ad pascha: in quo nēpe tempore primis trib⁹ do
minicis humanitas nostra anulū fidei despon
satur p xpi pdicationē: de qua tunc in officijs
agit. Quā pdicationē in ipa septuagesima
xps primo p discipulos adimpleuit: qñ septua
ginta duos pdicatores ante faciē suā misit: qd
in euāgelio mystice denotat in patrefamilias:
qui exiit cōducere oparios in vineā suā. Chris
tū dño: scz qui pdicatores in ecclesiā intromi
sit. In septuagesimo ho xps etisdē predica
tionis officij p seipm pfectit: qd vtiqz in euāge
lio figuratur in semiatore xpo: qui semē diuini

verbi exiit seminare: qd ipa veritas de semine
pdicationis exponit. In quinquagesima autē
eandē pdicationē dei filius miraculis cōfir
manit: quod etiā in euāgelio p illuminatū cecū
expiuit: genus humanū significās a cecitate
culpe pverbi dei pdicationē illustratū. De
quēribus autē quattuor officijs: hoc est ab initio
quadragēsimē vsq ad dominicā passionis: dei
sponsa anulū spci subarat p xpi penitentia: de
qua tunc insignius memoria celebrat⁹: cui⁹ opa
in quattuor principaliter pstitit: scz in ieiunio:
oratione: elemosyna: et peregrinatioe: que xps
tūc cepit: facere et docere. Adcirco in prima
dñica quadragēsimē agitur de xpi ieiunio: de
quo in euāgelio specialiter cōmemorat⁹. Nā cū
ieiunasset quadraginta diebus et quadraginta
noctib⁹: postea esurijt. In scda agit de ora
tione: de qua in euāgelio mētio fit. Nam ideo
xps montē thabor excelsum subiit: vt oraret: so
lusqz orans trāfiguratus est: qd is Mattheus
taceat: Marcus et Lucas testant. In tertia
agit de elemosyna: nō quidē materialis pecu
nie: quā xps paup vnde daret: nō habuit: s; sp
ritualis gratie: quā egros sanādo: pcessit: ideo
in euāgelio cecus surdus mut⁹ et demoniac⁹ ab
oib⁹ ipis passionib⁹ liberat⁹ introducit. In
quarta agit de peregrinatione: ideo in euāgelio
xpi itineratio recolit. Abijt em iesus trās ma
re galilee etc. Circa ho duab⁹ officijs passio
nis: videlz et palmarū ecclesia scro anulū charis
tatis decorat p xpi passionē: que tunc deuoti⁹
excolit. Et qz duo sunt pcepta charitatis dei:
videlicet amor dei: pxtimi: ideo talis anul⁹ dua
bus hebdomadis cōfertur. In quarā prima
agit de xpi passioe mētalī: quā pruit a iudeis
expulsus et effugat⁹: quod ad litterā in dñicalē
euāgelio: et p totā septimanā osidit. In scda
agit de xpi passione corporalī: quā sustinuit in
carne passus et crucifixus: qd ad litterā in quat
tuor passionib⁹ quattuor euāgelistarū exhibet.
Quartū quoqz tps in quo facta fuit sponse
per sponsum solēnis trāductio: fuit a resurre
ctione dñi vsq ad penthecostē: quo tpe dñs spō
sam suā ecclesiā eius pioso sanguine despōsa
tam in psonā scro patrū de manu inferi eruit:
et quodāmodo de domo paterna: hoc est de pre
senti seculo nequā eduxit in animab⁹ et corpo
ribus mirifice dorauit: et secū ascendēte ad ce
lestem et ppilam patriam feliciter introduxit:
qd tps ad litterā representat ecclesia a resurre
ctione dñi vsq ad penthecostē. In quo quidem
tpe p nuba xpi figuratiue in festo resurrectionis:
et p octauā de domo patris into viciū ty
rannū: scz diaboli: qui pater ei⁹ fact⁹ fuerat dñs
scipiēdo educit: cui⁹ et dñs p psalmistā. Obluiscē
re pplim tuū et domū patris tui: qd Ambrosius
exponit: vt dictū est: ideoqz tale festum pasche:
id est transitus dñi: qz scz humana natura de tar
taro erepta ad celos asecura trāsiuit. Secdo

Diuisio operis fm tempora.

ipa eadē nupta ab octaua pasche: vsq; ad ascē-
 sionē mystice induit: colitur: et dotat. ¶ Nam
 in prima dñica post pascha glorificatur in cor-
 pore: et dotat immortalitate. In cuius figura
 dñica ipsa vocat in albis: stolisq; cādidis neo-
 ptyri vestunt: qđ denotat dotes corpis immor-
 talis: et in euāgelio de gloria corpis xpi ad dñs
 scipulos ianuis clausis intrantis agit: qđ est fi-
 gura future corpalis glorificationis. ¶ In re-
 liquis quattuor dñicis subsequētib; glorificat
 in anima: cui; dotes fm Augu. visio et dilectio.
 ¶ Ideo in scda et tertia dñica representat visio
 beata in libro apocalypsis: qui tūc legit: vbi sit
 mentio de viginti quattuor seniorib; et de ange-
 lis: ac turba magna scđōz stātib; ante thronū
 diuina fructib; visione. ¶ In quarta et quinta
 dñica representat dilectio i epistolis canonicis:
 que tūc legunt: in quib; de dilectioe p̄cipue p̄-
 tractat. ¶ Tertio ipa eadē spōsa a die ascensio-
 nis vsq; ad penthecosten: vt dicitur est: subarata et
 feliciter dotata in domū sponsi solēniter intro-
 ducit: et hoc in psonā xpi et patrū glorificatorū.
 Ideoq; tūc carat. Ascendit de; in iubilatione. et
 Ascendit de; i altū captiua duxit captiuitatē.
 ¶ Quintū deniq; et vltimū tps in quo facta est
 diuini matrimonij cōsumatio: et qua machi-
 nis libero: ū p̄creario: fuit a die penthecostes: et
 durabit vsq; ad scđm xpi aduētū: quousq; tpe
 xps dñs coniugis sue ecclesie p̄ spūs infusionē spi-
 ritualiter vnit: immo et p̄ sacre eucharistie sum-
 ptionē corporaliter quodāmodo copulat filios
 adoptionis: neq; ex voluptate carnis: neq;
 ex voluntate viri: sed ex deo et spiritu propaga-
 re non desistit. Et ipsum tempus ecclesia repre-
 sentat a die penthecostes vsq; ad aduentum:
 qđ etiā tps in duas subdiuisum est partes. In
 prima quaz agit de matrimonij cōsummatioe.
 ¶ In scda de filioz p̄pagatione. Ideoq; cōiu-
 giū xpi et ecclesie in principio hui; t̄pis cōsum-
 tur. ¶ Primo p̄ spiritū vnione: que principa-
 lis esse dicitur. Hoc autē ecclesia representat in festo pe-
 nthecostes et p̄ octauā: in quo p̄misso spūs scđo in
 filios adoptionis effuso: mēbra capiti specialiter
 cōpage cōnectuntur. ¶ Secdo etiā p̄ corporū cō-
 pulationē: qđ ecclesia representat in subsequēte
 festo corpis xpi vsq; ad ei; octauā: in quo agit
 memoria illius venerabilis sacramēti: p̄ cuius
 sumptionē fideles t̄po etiā corporali cōiungunt.
 ¶ In scdo autē tpe: videlz ab octaua corpis xpi
 vsq; ad aduētū filioz ecclesie generatio p̄paga-
 tur: quoz: quidā faciūt fundatores: vt apli: q;
 dam edificatores: vt doctores: quidā cōseruato-
 res vt cōfessores: qđā defensores: vt martyres
 quidā augmētatores: vt virgines. ¶ Reliquū
 itaq; tps qđ restat in quinq; p̄tes subdiuisum
 est. ¶ Nā primo mystice figurant filij ecclesie
 fundatores. s. apli a festo corpis xpi vsq; ad ka-
 len. augusti. Et hoc sub t̄po regnū israel et iuda:
 quoz tūc lib; ponunt: p̄ quos apli designant:

qui certe principes populoz: facti: et a deo sup-
 oēm terrā principes cōstituti cū xpo in duode-
 cim sedibus in die iudicij cōfessuri eidē regi re-
 gum conregnare credunt. Nā et matheus enā
 gelista in gñatione xpi sexdecim reges a dauid
 vsq; ieroniā ponit: a quib; t̄ps est p̄ carnē editus
 tus: significates vsq; duodecim aplos: quoz
 duo euangeliste fuerūt: et alios duos euangelis-
 tas: necnō paulū et barnabā doctores gētū: a
 quib; dei filij p̄ euāgelij quoad mūdī noticiā
 quodāmodo est regenerat. ¶ Secdo figuratur
 ecclesie cōstructores. s. doctores a kalendis au-
 gusti vsq; ad kalendas septēbris sub figura sa-
 pientissimi salomonis scđi lib; legūtur: cu-
 iusq; vices gerunt in ecclesia scđi doctores diui-
 na sapiētia imbuti: et quib; tā in grecoz q̄ la-
 tinoz ecclesia quattuor principales existūt p̄
 quattuor lib; os sapiētie et paritētiā cōfess-
 guratur. ecclesie cōseruatores: videlz scđi cōfesso-
 res p̄ totū mēsem septēbris. Et hoc sub figura
 scđo: iob: robie: eldre: iudith: et hester: quoz
 tunc gesta recolunt: cōfessionē et paritētiā cōfess-
 sozū noticia: qui in tribulatione positi mūdum
 carnē et diaboli trūpharūt. ¶ Quarto figuratur
 ecclesie defensores: hoc ē scđi martyres p̄ to-
 tum mēsem octobris: sub t̄po sanctorū macha-
 beoz: quoz tūc lib; legūtur: qui vsq; scđi marty-
 res pro fide: sic et illi p̄ dei lege vsq; ad effusio-
 nem sanguinis vtiliter decertauerūt. ¶ Quinto
 figuratur ecclesie augmētatores scđi virgines
 p̄ totū mēsem nouēbris vsq; ad aduētū: et hoc
 sub figura p̄betarū: quoz tūc vaticinia recoluntur:
 qui vt plurimū sp̄ceto carnali coniugio: in
 corpis et mētis integritate dño scruiētes: ad-
 uentū xpi et futura t̄pa p̄ spm̄ p̄sērerūt. ¶ Nec
 est mirādū quare doctorū et cōfessorū t̄ps añ-
 tyres ponat: quos em̄ martyres merito et ho-
 noze vtrosq; p̄cedant: et ideo in ordinib; scđoz
 immediate post apostolos locant: doctores in
 quia ecclesie magis vtilitati p̄fuerūt: in tpe p̄ce-
 dunt. nā vt dicitur est: doctores fuerūt ecclesie cō-
 structores: martyres nō defensores. Cōfesso-
 res autē ideo p̄mittūtur: qz nemo martyr extitit:
 qui prius cōfessor: nō fuerit: qđ sicut et de doctori-
 bus dicit potest. Ideo em̄ martyres passi sunt:
 qz xpm̄ docebat et confitebant. ¶ Pus q̄ p̄sens
 in duodecim partes siue libellos ad instar duo-
 decim aplos: quoz p̄fect; ecclesie lib; p̄sentē in
 cohaut: diuidēdū fore disposuit. ¶ In primo li-
 bro agef de festiuitatib; scđoz occurrētib; in
 fra t̄ps: in quo ecclesia representat nuptiarū xpi p̄-
 tractationē et collocaionē: qđ ē ab aduētū dñi
 vsq; ad natiuitatē. ¶ In scdo agef de festis: q̄
 occurrūt infra t̄ps in quo ecclesia representat
 mutui consensus obligationē et cōtractationē:
 qđ est a natiuitate vsq; ad septuagesimā. ¶ In
 tertio de illis q̄ occurrūt infra t̄ps representas
 sponse subarationē et despōsationē: qđ est a se-
 ptuagesimarijs ad pascha. ¶ In quarto de his

que occurrunt infra tps representas solene spō
se trāsdūctionē ⁊ dotationē: qđ ē a pascha vsq̄
ad pēbēcostē. ¶ In quito de his q̄ occurrūt in
fra tps representas matrimonij cōsumationem ⁊
cōfirmationē: a pēbēcostē vsq̄ ad octauā cor
poris xpi. ¶ In alijs quibz libris agef de festis
occurrētibz infra tps representas gñatio
nem ⁊ ppagationē. ¶ Ita qđ in sexto libro agef
de festis occurrētibus infra tempus represen
tas filios ecclie fundatores: scz aplos ab octa
ua scilz corporis xpi vsq̄ ad kalendas augusti.
¶ In septimo agef de festis que veniūt infra
tempus representas filios ecclie constructores
scz doctores per totū videlicet mēsem augusti.
¶ In octavo de festis que veniūt infra tps re
presentas filios ecclie cōseruatores: scz cōser
uatores per totū scz mēsem septēbris. ¶ In no
no de his q̄ veniūt infra tps representas ecclie
defensores scz martires per totū videlicet mē
sem octobris. ¶ In decimo de his q̄ veniūt in
fra tps representas ecclie augmētatores hoc
est virgines: scz per totū mēsem nouēbris vsq̄
ad aduentū. ¶ Hoc addito: qđ multoz sancto
rum festa: quibz diebz per annū occurrāt in
nre nō valui quoumdā ex eis gesta aliquoz
sanctoz festiuitatibz subiecti: put mihi cōgruē
tius visum fuit et aliqua similitudinē vel attri
buta precedētis aut ex noīs equocatiōe: vtpote
sancti iuliani cenomanēsis festo: cui subijciunt
acta plurimum eiusdē noīs sanctoroz: quoz festi
uitates nesciunt: aut et aliqua tēporis cōgruitatē
re: vtpote gesta patrū oīum prime etatis: quoz
dies ignoti sunt: q̄ septuagesime applicant: qz
tunc eoz tēpora ab ecclia legunt: ⁊ sanctorū se
cūde etatis que septuagesime subijciunt: quoz
etiā acta tunc ab ecclia recolunt. ¶ Et notādū
qđ aduentus dñi ⁊ cetera festa mobilia: vt est pas
cha cū precedētibz ⁊ subsequētibus depēden
tibus ab eadē: qualia sunt septuagesima ⁊ se
gesima quinquagesima quadragesima passio dñi
ascensio ⁊c. qz in kalendarijs sedē certā nō ha
bent: sed diuersimode contingūt: iuxta qđ mihi
melius visum fuit: certis diebz appositū. Nam
vt festus sancti andree: qđ est primū in officijs
aduētū continet. Ad eoz aduentū dñi tertio
kalendas decēbris: hoc est in vigilia sancti an
dree locaut. Resurrectiōis nō dñice diē sexto
kalendas aprilis posuit: eo qđ ad litterā tali die
dñs resurrexit: ⁊ per consequēs oīa festa a die
pasche dependētia tā pcedētia qđ subsequētia
istis diebz locanda decreuit: q̄bus eo anno cōtri
bissent: quo dñs ad litterā passus est: si tūc tē
poris celebrata fuissent. ¶ In duodecimo vero
huius voluminis libro illoz sanctoroz gesta describē
tur: quoz dies festiui penitē sūt ignoti: ⁊ quo
rū legēde in aliqua ceteroz libroz parte nequē
uerūt cōmode collocari: aut illoz q̄ forte p obli
uionē quā humana fragilitas euadere plerūq̄
nō valet: suis locis ponēdi foret omīssi: vel eoz

etiā quoz legēde post ceptū op̄ de nouo appa
rere cōtingerēt: qđ ppter numerositate serōni
facile satis esset. ¶ In duodecimo nō ⁊ vltimo
libro tabula totū voluminis supponet: i qua san
ctoz oīum p alphabetū noīa cōscribent: et vbi
reperiri debeat: quo scz libro vel capitulo desi
gnata: vt facili: qđ q̄sq̄ optauerit eidē occur
rat: sicq̄ totū pntis catalogi materia cōcludet.

¶ Explicite diuisio totius voluminis.

¶ Prologus libri primi.

Primus ergo liber huius catalogi
cōtinet sanctoroz gesta: quoz festi
uitates occurrūt infra tps: i quo
ecclia representat xpi sponsaliū
collationē ⁊ tractationē: qđ fuit
ab adam vsq̄ ad filiū dei natiuita
tē. Et hoc tps ecclia pretendit ab aduentū ini
tio vsq̄ ad diē natalis dñici in personā patrū ⁊
pphetaz xpm venturū p̄nunciās: ⁊ assiduis
clamoribz deposcens. Quattuor nō dñicis tpe
aduētus celebrat: eo qđ tractat ipsarū nuptia
ruz quattuor modis p̄cesserūt. s. per legis na
turalis inspiratiōe: per indicā patrū cōtra
ditiōe: per impositē legis scripte collationē: ⁊
per afflictā p̄betice restitutiōe. ¶ Primum
tps fuit ab adā vsq̄ ad abrahā decursu duaz
etātū: in quo tpe lex naturalis hoies docebat
de duobz. s. qđ honeste viuerēt: ⁊ primū non les
derēt. Hoc aut in prima hebdomada figurat:
eo qđ in dñicali epistola mandata legis natura
lis continent. Dicēdo em̄ apostolus: in die ho
neste ambulem: nō in cōmestationibz ⁊ ebrieta
tibus: nō in cubilibz ⁊ spudicitijs: docet hone
ste viuerē. Et subdēdo: nō in cōtētiōe ⁊ emu
latione: admonet primū nō offendere. ¶ Se
cūdū fuit ab abrahā vsq̄ ad moysen decursu ter
tie etatis: in quo tpe circūctiō patrū indicā
dei pplm a gētilibz superauit. Hoc nō in scda
hebdomada p̄cedit. vbi paul⁹ in eplā dñica
li dicit: xpm iesum ministrū fuisse circūctiōis
ad euacuādas p̄missiōes patrū. ¶ Tertiu fuit
a moysē vsq̄ a dauid decursu quarte etatis: in
quo tpe lex scripta ad bene viuendum hoibus
collata fuit: cuius latoz ⁊ minister exiit moy
ses. Hoc autē etiā in tercia hebdomada ondif
in qua paulus in eplā dñicali in personā moysi
dicit. Si vos existimet hō: vt ministros xpi et
dispensatores ministerioz dei: videlicet legis
scripte. ¶ Quartū fuit a dauid vsq̄ ad xpm de
cursu quite etatis: in quo tpe p̄phetia scis va
tibz inspirata xpm affuturū ⁊ ppinquū perso
nabat: ⁊ futura tēpora p̄diciēbar. Hoc etiā de
clarat in quarta hebdomada: in q̄ in eplā dñice
ap̄lus in personā p̄phetarū dñim esse: p̄cū
gaudio quodāmodo p̄phetiaz. Ad hūc ergo
temporis festa describēda: p̄cedamus.

¶ Finis prologi.